Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputationum phylosophicorum pars III. s. physica particularis - Cod. Ettenheim-Münster 229

Archert, Ignatius Ioannus Franc.

[s.l.], 1730

Quaestio 6a

urn:nbn:de:bsz:31-120397

Visual Library

praecipue tali motu, qui requireret eo difficiliorem ad pondus tam grave tanta
celeritate promovendum, certe motus iste fuerit, debet longe vehementior esse,
quam motus rapidissimi venti; cum etiam rapidissimi ventorum turbines tanti
ponderis globum tanta velocitate propellere non possint. aliud fundamentum via
[illegible] modum pectorum [illegible] imbuat perspicacitatis [illegible]
moveri. [illegible] quidam [illegible] gravitate [illegible]
[illegible], [illegible] motu [illegible] et [illegible] in impetu
[illegible] a recipiente [illegible] impetum, et aliquando in eo [illegible]
[illegible], [illegible] partem [illegible] motus [illegible]
quoniam [illegible] impetus [illegible] nisi ad tempus [illegible], eo
[illegible] in vigore [illegible].

Quaeritur Quandam sit causa extrinseca et [illegible] impetus a [illegible] conservatus — Num. 74us.
[illegible] motu, [illegible] alia [illegible]
[illegible] impetus ille conservari a projiciente, [illegible]
[illegible] impetus [illegible] ab [illegible] pectus [illegible]
[illegible]. [illegible] impetum
[illegible] immediate [illegible] deficere [illegible] defectu
[illegible] causa [illegible] deficiat, semper gravitas [illegible] grave
[illegible] motum [illegible] alio modo. [illegible]
[illegible] medii, [illegible] aeris; [illegible] impetum [illegible]
et in [illegible] nihil in contrarium. [illegible] grave [illegible]
[illegible] in [illegible].

Quaeritur Quare motus pectorum sit fortior in medio, quam in principio — Num. 75us.
et fine. [illegible] velocitatem in medio quam in principio,
[illegible] motus augetur impetum, [illegible] motus [illegible] violenti [illegible]
[illegible] motus [illegible], [illegible]
[illegible] communis peripateticorum [illegible] in
[illegible] gravi majorem ac majorem impetum [illegible] accelerat.
[illegible] motus [illegible] in medio quam in fine, [illegible]
[illegible] ad [illegible] augmentum [illegible]; [illegible] universali
et innata gravitate [illegible].

Quaestio 6a
De
Permixtione [illegible] in mixtis.

Num 76us. Mixtum duplex ē: perfectum videlicet et imperfectum. Mixtum imperfectum nihil aliud ē qm̃ merum coagulum Elem̃, q̃d omnino Elementa ita misceantur, ut nulla forma nova substantialis à formis Elementalibus realiter distincta de novo generetur, sed ipsa ipsa Elementa inter se constringuntur permaneant. Talia mixta imperfecta sunt, grando, nix, glacies; mixtum perfectum ē illud, q̃d in Commixtione Elementa generatur de novo, ita ut constet speciali aliqua forma substantiali à formis Elementorum realiter distincta; hujusmodi mixta perfecta sunt omnia viventia, et metalla, gemmae. Dubitatur igitur, utrum Elementa maneant in mixtis perfectis. Si in mixtis perfectis una cum forma substantiali mixtorum simul etiam remanerent formae Elementares tunc dicerentur Elementa manere actu et formaliter in mixtis. Sed actu remanerent suae formae Elementares. Si vero dum ex Elementis generatur mixtum perfectum formae Elementares pereunt, et tamen remanerent illarum formarum Elementarium qualitates ac Calor, frigus, siccitas, et humiditas in certa specie, quam exigit forma substantialis mixti perfecti, tunc dicerentur Elementa manere virtute, et Virtualiter, quia tum remanerent virtutes suae qualitates, quae sunt virtutes Elementorum ad [illegible] igitur Quaestionem dicendum sit

Articulus unicus

An, et quomodo Elementa maneant in mixtis perfectis.

Num: 77us. Dico: Elementa perfectis manent actu et formaliter in mixtis: ita cum Arist. et Platone tota sententia antiquitatis et in primis graeci, ut vide apud P. Baud: L. 10 de oẽ f. 742. qui modo hanc Conditionem et enartione tractavit; his accedunt D. Alb. M. Aureolus. Fernelius cum [illegible] alijs recentiores Atomistae et medici, qui in hac sententia ita [illegible] ut dicant eum, qui legerit eorum argumenta in [illegible] sit, manus daturum, qui aliter sentiunt aut cavillantes loqui, aut negligenter legere, Sophistas agere, atque operibus imponere, caeteris philosophiae splendorem obtegere et obscurare.

Stat clus 1o auth: Divi Thoe nempe Plat qui in Phedone hunc Num 4us.
in modum definivit: Quid est inquit in quo si quod calefiet, non
dabimus illam responsionem quia calor, sed ad exquisitionem, sed
quia ignis, ita per vias antiquas philiae Deus. amabo Quid
clarius. and vemg myst... ... ... Supra ...
...

Stat quis clus 2o autor: Arlis. mixta phlm Elta jo in esse Num 3ius
mixto. 2. manent in mixto. Sic componunt mixtum. qp non
corrumpuntur in mixto. 3o uniuntur mixto. b coercentur
in mixto go mixta phlm Elta manent actu et formaliter
in mixto. a. quod 1w mbod pts ex ipso Phlo, qui L:5 meth C:3
definit Eltum est id ex quo, jo in existenti corpus [: mixtum] alt [
componitur. atqui id qd in existit actu manet go. efts 1o,
2o arlis, o phus capite cit. describit mam, id qd L: libro
1 idem ex quo in existente fit aliqd. illqi Soles de debet de formali
et actuali existentia god pari. efts 2o Elta L:5 Met: C:3 et
L:4 Meth cor: in fine dicuntur a phlo mam mixtorum go sicut
mam debet actu existere in composito; ita etm debent Elta
existere actu in mixto. a quod 3w arbitr mest pts ex phlo.
Qui L:4 Metph: T: 9 c ult: docet, qd Elta maneant in mixto
sicut in Syllaba ba. manent litterae a et B.: atqui litterae
a: et B in Syllaba ba manent actu et formaliter, go etm Elta
manent actu et formaliter in mixto. a quod 3w arbitr pts ex
eodem phlo; mixta phlm, mixtum componitur et constat ex
Eltis: sed illa ex qbs aliquod constat actu et formaliter in-
sunt, go etm Elta actu et formaliter insunt mixto in pts
ex Lib: de partib: L:3 c ut alia divisio habet ex C:8. ubi sic
ait phlus ignis etm et aqua et alia hujus. ex qbs ipsum aal constat
ante sit qm aal. id patet ab inductione; neque enim mam formae
unio ex qbs constat Eltum actu et formaliter insunt Elto; neque
ossa, caro, nervi, et sanguis, ex qbs constat aal actu et formaliter
insunt aal; neque caementum ligna et lapides, ex qbs constat domus
insunt actu et formaliter mixto: ergo a pari. a quod 4w arbitr item

ptis ex philo. Qui L. 1o de gen. t. 84 sic ait, cum eorum, quae sunt,
alia actu sint alia potentia, contingit mixtorum quodammodo esse et non esse,
actu quidem existente alio generato ex ipsis, potentia autem utroque ut
erant, eorum, quae erant, antequam miscerentur, et non deperdita,
hoc autem sermo dubitabat prius. videtur autem ea quae miscentur, prius
ex separatis convenientia et possibilia separari rursus. neque
permanent igitur actu, ut corpus et album, neque corrumpuntur, neque
alterum neque ambo. Salvatur enim virtus eorum. In hoc textu
quae adnotanda erant, ipse dicit, primo quod Aristoteles describit hic [illegible]
miscibilia esse in mixto, non deperdita atque mixto adversarios
cent deperdita ergo. Non ergo probat Elementa non corrumpi atque
si non corrumpuntur actu et formaliter manent in mixto ergo. Non
2io quod Elementa sint separata priusquam misceantur, et post mixtionem
sint rursus separabilia, videtur enim requirit philosophus ea quae miscentur
ex separatis convenientia et possibilia separari rursus. Sed
hoc est falsum. si Elementa non manerent actu et formaliter in
mixto, sed corrumperentur, ergo non possent ex mixto separari,
sed ex illo deberent generari de novo, quod negat philosophus Non 4o,
quod Aristoteles quod in hoc textu dicat non manere actu aliquas
actiones, ipsa videlicet forma substantiali sed actu [illegible] et accidentia
ita ut sensus sit Elementa non manere prorsus inalterato et
in eodem statu physico et sensibili quem ante mixtionem habebant,
quod colligitur ex eo, quod Aristoteles negat Elementa non manere actu, sicut
accidit, ut corpus et album, non ut alii legunt, acerbo ergo nil
aliud voluit definire, quam quod Elementa non maneant et ut dum
substantia quam Elementa Elementum maneant prorsus incorrupta. 2.
quia si Elementa non manerent quoad actum, sicut ipsa videlicet forma
substantiali, non posset dari [illegible]. Cur dicat philosophus Elementa non corrumpi.
dico ex eo, quod Aristoteles ipse ait, salvari virtutem eorum [illegible]

debet actū. sed sub forā abstractā. qua alibi dicit a phlo
Energia. sive vitbg compositi absolut, sicut qo virtbg n dstupt
realiter a ipsa Cōā: ita neq, vtbg Eti dstupt ab Elemento.
a quadratū [illegible] ex eodē phlo, vistā aboēd Li: de gen: cap.
Mistio ē miscibiliū alteratorū unio. qo miscibilia seu
elementa manēt actu in Etō, quo perto in unius actu ptat,
qui actu n existunt. 2. Si mistio dt unio Etrū vtd alt-
eratorū tunc ē unio Etrū Corruptorū, sed vtd refractorū
qa alterati ubiq, n ē corrumpi. sed mistio ē unio Etrū
vtd alteratorū qo n ē unio vtd Etorū corruptorū hinc phs
l. 3. asserit n ē necesse ee corrupta ubi fuerint mista. ea
mistio sit mistū live alteratorū unio qo si Eta n corrupt,
sed vtd alterant, et in mixti mixto tunc actu manent
in mixto. p denig a etm quad vdmb: etm ex eodē phlo
strageliba Li de cā l 3g docet. ad coercere quatuor Eta
in cā, rabqui qo coerceat, manet in phlo. n pt ea phs,
Cuig verba sono citato ita sonant. quid ē qd contineat
quam contrariū afferunt ignē et terrā distraheret
nisi aliquid erit, hoc ē cā. unde sic arguo. Arls
dicit Eta ee in periculo ne distrahant nisi continentis
abcā, qo indicat Eta actu manere in Etō, qd alias
posent distrahi si actu n dareti, aut qd cā pacti Eta con-
tinere et comprehere, si actu n existerent. nonne lepide
foret velle Continere hostiū, qui actu n existit. qo
ventā phiū Eta manent actu et formaliter in mixto

P: Arlo 3io rao, mixta resolvunt in Eta. qo Eta iā, g
existiterunt actu in mixtis. a vdti certum fit in ligno viride
io resolvitr in aqua et aerē; cadante efflamōē compositae
vapores deinde in terra et ignē, dē in igne et cinere, abit. qt
ex diebg sentiū quod ma multiplicat hinc sufficientibus rao fat Num. qo ..

substantiales; et caetera demum sint proferenda cum iis, atque deinde eadem virtute multiplicant formas substantiales et ita deinde dicuntur, quod ita sint proferenda, per quod deinde adversariorum multiplicatis formis substantialibus, juxta adhortationem in productione mixti omnis formae substantialis, quae juxta nos remanet distincta et in destructione mixti resurgit de novo productis forma substantialis elementis, quod adversarii multiplicant formas substantiales, idem utrimque non eadem forma elementi fieri adeo dempta vita ut eadem numero elementa, quae aderant ante mixtionem et postea constituebant mixtum, redeant in resolutione mixti. Sicut juxta particulares eadem forma manens post mortem, quae aderat in vita, quod autem adversarii tunc formas substantiales multiplicent sine sufficienti ratione, patebit ex solutione objectionum.

Solvuntur objectiones.

Num: 21 us.

Obj. 1º contra nostram probationem Aristoteles l. 1º de generatione t. 84 dicit elementa in mixto non permanere actu. Sed probat idem, quod juxta nos elementa manent substantialiter in mixto. R. 1º in mixto Aristoteles dicit elementa in mixto non corrumpi, nec conservare, neque non deperdi, ex elementis constare [illegible]; quod juxta nos elementa manent actu et formaliter in mixto. R. 2º Aristoteles 3ª [illegible] dicit elementa in mixto non permanere actu hoc est quoad actum [illegible] seu [illegible] debitas elementis [illegible] permanere actu hoc est quoad actum 2um seu formae substantiales [illegible]. Aristoteles [illegible] mixti, quod elementa negat permanere actu in mixto, sicut [illegible] quod non maneant [illegible] et [illegible] elementa in hac [illegible] expositio [illegible] Conimbricenses, qui ibi [illegible] hic l. de generatione c. 10 aiunt ut pateat quo pacto [illegible] quae [illegible] elementa maneant in mixto [illegible] redigat se actu aliis [illegible]. Elementa enim esse in mixto [illegible] actu [illegible] nec [illegible] manere neque consistunt ut antea. hic igitur genuinus textus sensus est: elementa non manere in mixto actu ut antea fuerunt, [illegible]

invariata quoad actualem vero, neque in mixto sunt tam calida et frigida ac ante fuerunt, sed alterata: et tota Q. est, an eo quod sertum
omne nostra sentiat patroni in eo auspicii Scholae in quo Subtilissima verba
et ules et adversarii isti quoque ampere solent, nomine enim isti ad adesse
cum communi peripateticorum dicunt aquam in vaporibus possibile stante, et
tum aqua fit vapori formaliter; vero ante quoad actualem, seu quoad illis
et illa aqua et manentes in Scholi, nonne in definitione aqua non illa
forma, sola actu quod includitur, tamen actualem, quod desinit, quod sibi
in quibus Organicis forma vita habet, ubi manifeste quo vita forma
agunt isti quoad adversarii forma vitale, ut si forma in explicandis
actualibus subsistat, sola actu 2a, nempe operationes, non
in actu 1o: nonne adversarii quod dicunt summa vincere forma in actu
non includunt actum, sed subsistat nempe ad esse vita in actu 1o, sed
actum dicta quod, et operatio, ille aliquid dictat etc. quod a priori

argumentis 2o est mirabile S. Th: ubi Thom: Scotus cum tota Schola
Subtili, aliique plures auctores habere mutatio fuisse neque mente ales
fuisse observatur quod. 10 videtur: utique argumentum est mirabile quod tota
antiquitas et sententia intelligere quod non intellexerunt ales, sed tota
semper ex his actu adversarii nec unquam probant inferre possunt non dico in-
dubitatum sed probabile; quia antea credat illorum omnium in isto fuisse tam per-
gnos qui totum proprio de actu in exponendo plus dependere. Q. 10 Dico a
est mirabile nisi constat eos aliunde fuisse rogatos sectis principii
mixto, obiectum formale elementa manere in mixto non poterant combinare
ea. Scotus non etc. videbant hi auctores. Quod manifestum generis habitus
ser fit corruptio alterius, videlicet generari dicunt in mixto formam substantiale
mixti, necesse inferre dicunt formam elementi corrumpi atque hoc principium
S. Th: et omnes Thom: contra formam elementi in mixto, plurium etiam ex nostris
aliique doctoribus, videlicet hoc principium vitae etc., qui admittunt formam partiale
non sit tum Scotum quod Emanens.

<u>argumentis 10</u> Dicit et tum ipse ostendit in duas ales ab Empedocle differat; Num 9nus.
Si ita illa dicat elementa illa manere actu et formaliter in mixto subsistere
ipse: hic argumentum ab vigeneratione mixtorum eminenter et non perceptibile. Sic a quo
a parte dici differentiae ales nostras et Empedocle sunt latius, neque admitte-
rales in mixto formam substantiale mixti ab elementum combinatione realiter distinctam
Empedocles vero illam negat; ostendit quoque omnia Corpori ex mera elementum compositione
vel Empedocle dicit elementa in eo Compositum ex mera et forma substantiales negat,

Num: 8tus.

tia ẽ generabilia et corruptibilia: ordo vero dicit ẽ generabilia
et corruptibilia ẽ essentia in nâa et fôa

Num 84us. Ob 3o mixta ẽ nestôr fôa Elem in mixto, qd si manent formae et
actus in mixto. Pr. ma. qa qd ordo et dispersat ẽ [illegible]
alterationum, qd [illegible] dbent [illegible] Sed Elem manere et
existere in mixto, alias [illegible] posset mixti. eo Elem mixta orta [illegible] mâa
mixti qd dbent actu et formas existere in mixto [illegible]
dicit ab [illegible] manifesta mixto, qd [illegible] ex quo [illegible]
ex quo [illegible] fit aliqd. atqui etiam Elem [illegible] mixti [illegible]
ex quo [illegible] fit mixtum, qd etiam Elem dbet actu [illegible]
mixto. Sed Mâa [illegible] mixta [illegible] consistat
[illegible] Elem [illegible] mixto, qd [illegible] mâa
mixti et constituunt illud [illegible]

Num 85us. Argebr. Saltem Elem erunt [illegible] in mixto, [illegible] Saltem fôa mixti [illegible]
[illegible] agerat qd. Pr. ma. et Dios [illegible] Elem erunt [illegible]
Elem [illegible] Sola. [illegible] fôa mixti.

Num 86us. Ob 3io Juxta nos una pars mixti est terrea altera aquea alia
aerea, quarta ignea. Sed hoc contra [illegible] juxta quod [illegible] mixti
partes [illegible] homogenei qd. Pr. cm. [illegible] partes mixti
dbent ẽ homogenei [illegible] principale. [illegible] heterogenia
fôas [illegible] manifesta in [illegible]
[illegible] homogenium [illegible] fôas partiales heterogenias,
[illegible] fôas [illegible] Saltem [illegible] in fôa [illegible]
Saltem [illegible] Concedamus heterogenias [illegible] certe [illegible].

Num 87us. Ob 4o Saltem mixta nos [illegible] fôas Elem in mixti [illegible]
fôas partiales [illegible] in [illegible] mixti qd. Pr. cm. [illegible]

Num 88us. Ob 5o fôa mixti contraria ẽ Elem, qa exigit [illegible] quas
Elem exigit [illegible] qd Elem [illegible] fôa mixti [illegible]
[illegible] Saltem [illegible] qui tenent [illegible] partiales [illegible] fôa mixti [illegible]
[illegible] Elem contrarietate summa. [illegible] contrarietate

aliqua ca rc. Hoc mihi exigit dexteritas hic vero dexteritas, in effectu intentio finis Celestis, qua dominio ad caeli typi sua prin-cipalis spectare subsunt.

Ob: 89 Magni avi recentiores aqua rosacea mea aqua mea proposui qd videat Celestia sententia de Celestis actu et formaliter existentis in mundo sive in penitus impossibile, si certo nunquam possibile: si in videbatur. Celestia possibilis actu et formaliter existere in mundo in [illegible] proposui, in aqua rosacea mea in hoc mundo non existere realiter et quas possibile existere, aqua Celestis, videlicet hoc in sufficientia [illegible] ca rc. quas in [illegible] forent, etiam sic argui licebat, grando nix, glacies etc. in aqua mea proposui, qd videat Celestia sententia de actuali et formali permanentia Celestis in memoratis mundis esse in penitus impossibile in certo nunquam possibile, quae tamen certa certa multa est. respondit ex-cludendi aqua rosacea illius, ipsius a mea proposui multo modo est, qd Celestia non existerent actu et formaliter in mundo in qd Celestia videatur Celestia nunquam possibile existere actu et formaliter in mundo, sed adeo qd ex proposito Celestis mea proposui est sola aqua Celestis, quae in mundo, [illegible] possibile esse aqua naturalis et usualis, qualis est aqua putei, maris, paludis, pluvia etc. uti docet S. Th: cum possib. theol: in arbo [illegible] hoc non Celestia possibilis existere actu et formaliter in mundo. Non etiam si existerent actu et formaliter in mundo, si [illegible] [illegible] neque [illegible] foret hoc non uti patet in grandine, nive, glacie etc. resolutis, quae fundate aqua permanenti in his mundis impossibilis, memorata non [illegible] aqua naturalis et usualis.

Obj 90 est impossibile qd ignis possit remanere in mundo, quem Deus crearet ibi ex lignis neque [illegible], pertinet [illegible] sit absque actu [illegible] quo etiam conservare nequit ignis. R. 10 [illegible] [illegible] ignem quae ratio [illegible] possibilitatis erit existere in sphaera Lunae proxima ubi Deus creata [illegible] in splendet. Nec comburit neque [illegible] etsi [illegible] [illegible] alimentum [illegible]. R. 20 [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calore igniculi, quem Deus [illegible], splendeant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in mundo [illegible] in Deus ignis [illegible] flamma indiget alto, uti [illegible] in [illegible] longo [illegible] sub [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible] aliis etc.